

Rumänien

Rättigheter för brottsoffer i straffrättsliga förfaranden - Rumänien

Du anses vara **brottsoffer** om du har lidit fysisk, materiell eller ideell skada till följd av en händelse som utgör ett brott enligt gällande nationell lagstiftning. Även familjemedlemmar till någon som har avlidit till följd av ett brott anses vara brottsoffer om de har lidit skada på grund av dödsfallet.

Som brottsoffer har du enligt lag vissa individuella rättigheter före, under och i samband med avslutandet av brottmålsförfarandet.

De två första stegen i brottmålsförfarandet i Rumänien är brottsutredning och rättegång. Under brottsutredningen utreder de utredande organen ärendet, under den allmänna åklagaren överinseende, och samlar in bevisning i syfte att identifiera en gärningsman. Efter avslutad brottsutredning lämnar polisen över ärendet till den allmänna åklagarmyndigheten tillsammans med alla uppgifter och all bevisning som samlats in. Den ansvariga åklagaren avgör huruvida åtal ska väckas, dvs. om ärendet ska gå vidare till domstol eller avslutas.

Om åtal väcks bedömer domstolen de faktiska omständigheterna i målet och hör de berörda personerna för att fastställa den tilltalades skuld. En tilltalad som förklaras skyldig döms till en påföljd. Om domstolen kommer fram till att den tilltalade är oskyldig frikänns denne.

Mer information:

[1 - Mina rättigheter som brottsoffer](#)

[2 - Brottanmälan och mina rättigheter under utredning eller rättegång](#)

[3 - Mina rättigheter efter rättegången](#)

[4 - Ersättning](#)

[5 - Min rätt till stöd och bistånd](#)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021

1 - Mina rättigheter som brottsoffer

Vilken information kan jag få från myndigheten när brottet har inträffat (t.ex. från polisen, åklagarmyndigheten) men innan jag anmäler brottet?

De rättsliga myndigheter och andra statliga institutioner som du har kontakt med ger dig information om stöd till brottsoffer inom generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd (*Direcții Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului – DGASPC*) och de icke-statliga organisationer som erbjuder sådana tjänster.

Du får denna information både muntligen och skriftligen, genom en blankett som du ska underteckna och som åtminstone omfattar brottsofferstödet adress inom myndighetsområdet för den institution som lämnar informationen samt en förteckning över dess ansvarsområden.

Den första rättsliga myndighet (polis/åklagare) du kontaktar eller, i tillämpliga fall, brottsofferstödet, upplyser dig vid första kontakten om dina rättigheter och om vilket stöd och skydd du kan få.

Du får upplysningar om följande:

- Typen av stöd du kan få och vem som kan ge det, däribland grundläggande information om tillgång till läkarvård, psykologisk rådgivning och alternativt boende.
- Vilket brottsutredningsorgan du kan lämna in en anmälan till.
- Rätten till rättsligt bistånd och vilken institution du kan kontakta i detta syfte.
- Villkoren och förfarandet för att beviljas kostnadsfritt rättsligt bistånd.
- Dina rättigheter under det straffrättsliga förfarandet (däribland vittnesstöd).
- Villkoren och förfarandet för att få ekonomisk ersättning från staten.
- Rätten att anlita en medlare.
- Om du bor i en annan EU-medlemsstat, information om hur du gör en brottsanmälan eller ansöker om ekonomisk ersättning från staten i den medlemsstaten, och information om hur du kan höras av de rumänska rättsliga myndigheterna när du inte är i Rumänien.

Du får dessa upplysningar på ett språk som du förstår. Du får även en blankett med all denna information, som du ska underteckna. Du får åtföljas av en valfri person när du kontaktar myndigheterna för första gången.

Om du gör en anmälan till den rättsliga myndigheten får du en skriftlig bekräftelse av denna anmälan. Anmälan får göras skriftligen eller muntligen. Du kan också be en annan person anmäla brottet åt dig, men då måste du ge den personen en skriftlig fullmakt. Den skriftliga fullmakten ska undertecknas av dig och bifogas handlingarna i ärendet.

Jag bor inte i det EU-land där brottet ägde rum (EU-medborgare och icke EU-medborgare). Hur skyddas mina rättigheter?

Om du är utlänning och har utsatts för brott i Rumänien har du samma rättigheter som rumänska brottsoffer.

Om du inte talar rumänska har du rätt till kostnadsfri tolk som hjälper dig i kontakterna med myndigheterna. Det innebär att du kan göra anmälan och ta emot den information du har rätt till då brottet anmäls på ett språk som du förstår.

Om du bor i en annan medlemsstat kan du göra brottsanmälan eller ansöka om ekonomisk ersättning i den medlemsstaten. Dessutom kan du höras av de rumänska rättsliga myndigheterna utan att vara i Rumänien.

Om du har utsatts för människohandel kan du få särskild logi där du är skyddad. Under det straffrättsliga förfarandet får du information om förfarandet på ett språk som du förstår. Du kan också få psykologisk rådgivning och läkarvård. De rumänska myndigheterna gör sitt bästa för att du så snart som möjligt ska kunna återvända till ditt hemland och erbjuder säker transport till den rumänska gränsen.

Om du är utlänning kan du också kräva ekonomisk ersättning från staten om du har utsatts för något av följande brott: mordförsök och grovt mordförsök, i enlighet med artiklarna 188 och 189 i strafflagen, misshandel, i enlighet med artikel 194 i strafflagen, uppsåtliga brott som leder till att offret skadas fysiskt, och familjevåld, i enlighet med artikel 199 i strafflagen, våldtäkt, sexuellt umgänge med barn eller sexuellt övergrepp, i enlighet med artiklarna 218–220 i strafflagen, människohandel eller handel med barn, i enlighet med artiklarna 210 och 211 i strafflagen, terrorism eller andra uppsåtliga våldsbrott.

Du har också rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd vid följande brott: mordförsök, grovt mordförsök, misshandel, ett uppsåtligt brott som leder till att du skadas fysiskt, våldtäkt, sexuellt övergrepp, sexuellt umgänge med barn eller sexuellt förledande av ungdom. Maken/makan, barnen och närstående till personer som har avlidit på grund av mord, överlagt mord och uppsåtliga brott som leder till offrets död har också rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd.

Vilken information ska jag få om jag anmäler ett brott?

När du anmäler ett brott förklarar den polis som tar emot anmälan vad som händer härnäst. Du informeras om dina rättigheter och de tjänster du kan få. Polisen är skyldig att utarbeta en skriftlig rapport om vilken information som har lämnats till dig.

Du får upplysningar om följande:

- Dina rättigheter under det straffrättsliga förfarandet.
- Vilka organisationer du kan kontakta för att få hjälp och vilka tjänster de erbjuder.
- Hur du kan få skydd.
- Villkoren och förfarandet för att få ekonomisk ersättning från staten.
- Villkoren och förfarandet för att beviljas offentligt biträde.

- Villkoren och förfarandet för att beviljas kostnadsfritt rättsligt bistånd.
- Rätten att anlita en medlare.
- Om den tilltalade berövas sin frihet eller döms till ett frihetsstraff, din rätt att informeras om att han/hon har frigetts.
- Om du bor i en annan medlemsstat, information om hur du ansöker om ekonomisk ersättning från staten i den medlemsstaten, och information om hur du kan höras av de rumänska rättsliga myndigheterna när du inte är i Rumänien.

Under förfarandet kan du därefter få information om hur utredningen fortskrider och, om åklagaren beslutar att inte väcka åtal, en kopia av det beslutet. För att få den informationen måste du lämna in en begäran till den polis eller åklagare som har hand om ärendet och ange din postadress i Rumänien, en e-postadress eller e-meddelandeadress genom vilken du kan nås.

Om åklagaren beslutar att väcka åtal kallas du till domstolen.

Om du ska höras i domstol informeras du också om dina rättigheter och skyldigheter:

- Rätten att biträdas av en advokat eller eventuellt att beviljas offentligt biträde.
- Rätten att anlita en medlare i sådana mål som tillåts i lagstiftningen.
- Rätten att föreslå bevisning, komma med invändningar och lämna in inlagor i enlighet med lagstiftningen.
- Rätten att få information om hur förfarandet fortskrider.
- Rätten att vid behov göra en preliminär anmälan (för vissa typer av brott måste du lämna in en ansökan i form av en preliminär anmälan för att processen mot gärningsmannen ska fortsätta). De rättsliga myndigheterna lämnar vid behov klargöranden i denna fråga. Genom att göra en preliminär anmälan begär du att det straffrättsliga förfarandet mot gärningsmannen ska fortsätta. En preliminär anmälan skiljer sig från den anmälan du gör hos polisen eller åklagaren för att anmäla ett brott du har utsatts för.
- Rätten att bli en civilrättslig part i förfarandet.
- Skyldigheten att inställa sig när man kallas av rättsliga myndigheter.
- Skyldigheten att anmäla adressändring.
- Rätten att informeras om en eventuell frigivning av gärningsmannen, om gärningsmannen döms till fängelse eller häktas.

Har jag rätt till kostnadsfri tolkning eller översättning (när jag kontaktar polis eller annan myndighet eller under utredningen och rättegången)?

Ja. Du har rätt till översättning och tolkning under hela det straffrättsliga förfarandet.

Hur ska myndigheten se till att jag förstår och blir förstodd (om jag är ett barn eller har en funktionsnedsättning)?

Den rättsliga myndigheten får besluta att förhör med brottsoffer som behöver skydd enligt lagen ska genomföras via eller i närvaro av en psykolog eller annan person som är specialiserad på stöd till offer.

Brottsoffer med talstörning eller hörselnedsättning intervjuas i närvaro av personer som kan kommunicera med teckenspråk. I sådana fall kan du också kommunicera skriftligen.

Stöd till brottsoffer

Offren bedöms individuellt för att få lämpligt stöd och skydd. Offren bedöms av brottsofferstödet eller av privata socialtjänstleverantörer. I förekommande fall samarbetar dessa tjänster med offentliga eller privata vårdgivare, med offrets samtycke.

Det stöd och skydd som lämnas både till brottsoffer och deras familjemedlemmar kan bestå av följande:

- Information om brottsoffers rättigheter.
- Psykologisk rådgivning samt rådgivning om riskerna för sekundär och upprepad viktimisering eller för hotelser och vedergällning.
- Rådgivning avseende finansiella och praktiska frågor i samband med brottet.
- Social anpassning/återanpassning.
- Emotionellt och socialt stöd för social återintegrering.
- Information och rådgivning om offrets roll under det straffrättsliga förfarandet, bl.a. förberedelse på deltagande i rättegången.

- I tillämpliga fall hänvisning av offret till andra specialiserade tjänster: socialtjänst, hälso- och sjukvård, arbetsförmedling, utbildning eller andra lagstadgade tjänster av allmänt intresse.

Stöd och skydd kan tillhandahållas i

1. dagcenter, som huvudsakligen tillhandahåller information, rådgivning, emotionellt och socialt stöd för social återintegrering, psykologisk rådgivning, juridisk rådgivning, ekonomisk rådgivning, social anpassning/återanpassning osv.,
2. skyddade boenden, som tillhandahåller lämpligt tillfälligt boende för offer som behöver skydd på grund av en överhängande risk för sekundär och upprepad viktigmisering, hotelser och vedergällning.

Offer för familjevåld eller människohandel kan inhysas i mottagningscentrum där de och underåriga de har vårdnaden om, under en begränsad tidsperiod, får gratis hjälp, skydd mot gärningsmannen, läkarvård och omsorg, logi, psykologisk rådgivning och rättsligt bistånd.

Vem ger stöd till brottsoffer?

Det finns en avdelning för stöd till brottsoffer i varje generaldirektorat för socialt arbete och barnets skydd (DGASPC).

Stöd till brottsoffer kan också tillhandahållas av privata socialtjänstleverantörer.

Om du är offer för familjevåld kan du kontakta den nationella jämställdhetsbyrån (*Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) och generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd (DGASPC).

Om du är under 18 år och har utsatts för brott kan du kontakta den nationella myndigheten för skydd av barns rättigheter och adoption (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) och generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd (DGASPC).

Om du har drabbats av människohandel kan du kontakta den nationella byrån mot människohandel (*Agencia Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) vid inrikesministeriet (*Ministerul Afacerilor Interne – MAI*).

Justitieministeriet är den rumänska biståndsmyndighet som har ansvar för ekonomisk ersättning till offer för uppsåtliga våldsbrott i en annan medlemsstat än den där offret lagligen är bosatt.

Även flera icke-statliga organisationer lämnar olika typer av stöd till brottsoffer. Den institution du kontaktar hänvisar dig till relevant organisation.

Hänvisar polisen mig automatiskt till brottsofferstödet?

Ja, de rättsliga myndigheterna ska hänvisa dig till sådana tjänster.

Hur skyddas min personliga integritet?

Information, stöd och skydd lämnas till brottsoffer på ett sätt som garanterar sekretess för deras personuppgifter och all information om offrets privatliv och den situation offret befinner sig i. Stödtjänster tillhandahålls anonymt och kräver inte något kontrakt med stödmottagarna.

Uppgifter om brottsoffer lagras i ett år. De får användas för stöd till och skydd av brottsoffer eller på begäran lämnas ut till rättsliga myndigheter. De lagrade uppgifterna raderas efter ett år.

Om du får stöd och skydd som brottsoffer sparas dina identitetsuppgifter under hela den tid åtgärderna gäller och under tre månader efter att den perioden har löpt ut.

Mottagningscentrumen för offer för familjevåld eller människohandel har hemlig adress.

Både under brottsutredningen och under domstolsförfarandet får de rättsliga myndigheterna, om de anser att din integritet eller värdighet kan påverkas på grund av de upplysningar du lämnar eller av andra skäl, på eget initiativ eller på din begäran vidta en rad åtgärder för att skydda din identitet och integritet, t.ex. följande:

- Skydda dina identitetsuppgifter.
- Förhöra dig med audiovisuella hjälpmedel, med förvrängd röst och bild, utan att du behöver vara närvarande, om övriga åtgärder inte räcker.
- Hålla domstolssammanträdet bakom lyckta dörrar under förhöret med dig.

Under förfarandet får dessutom rätten förbjuda offentliggörande av texter, teckningar, fotografier eller bilder som skulle kunna röja din identitet.

Rätten kan också hålla domstolssammanträdet bakom lyckta dörrar om en offentlig förhandling skulle kunna påverka din värdighet eller integritet.

Måste jag anmäla ett brott innan jag kan kontakta brottsofferstödet?

Du behöver inte göra en anmälan till de brottsutredande myndigheterna för att få tillgång till information, stöd och skydd som lämnas till brottsoffer.

Personligt skydd om jag är i fara

Vilka typer av skydd finns det?

Både under brottsutredningen och under domstolsförfarandet har du rätt till skyddsåtgärder, om de rättsliga myndigheterna anser att du kan vara i fara.

Det är mycket viktigt att känna till att de rättsliga myndigheterna får vidta vissa åtgärder, antingen på din begäran eller på eget initiativ, för att skydda dig om de bedömer att du kan vara i fara på grund av den information du lämnar eller av andra skäl. Det kan handla om att

- tillhandahålla bevakning eller väktare vid ditt hem eller tillfälliga bostad,
- tillhandahålla eskort och skydd för dig eller din familj under resor,
- skydda dina identitetsuppgifter (personuppgifter får uteslutas från handlingarna i ärendet för att skydda din identitet genom att hemlighålla den),
- förhöra dig med audiovisuella hjälpmedel, med förvrängd röst och bild, utan att du behöver vara närvarande, om övriga åtgärder inte räcker (därför måste du inte inställa dig till polisen, åklagaren eller domaren och du måste inte befinna dig på samma plats som gärningsmannen),
- hålla domstolssammanträdet bakom lyckta dörrar under förhöret med dig.

Under förfarandet får dessutom rätten förbjuda offentliggörande av texter, teckningar, fotografier eller bilder som skulle kunna röja din identitet.

Om du agerar vittne i det straffrättsliga förfarandet eller om du, även om du inte är inblandad i målet, lämnar upplysningar som hjälper de rättsliga myndigheterna att lösa fall av grova brott eller att förhindra stora skador, kan du dessutom begära att den polis eller åklagare som har hand om utredningen ska placera dig i ett vittnesskyddsprogram. Detta program omfattar en rad åtgärder, såsom

- hemlig identitet, bland annat att delta i förhandlingar med förvrängd röst eller bild,
- polisskydd för ditt hem och poliseskort när du kallas till de brottsutredande myndigheterna,
- omflyttning,
- identitetsbyte, vid behov förändrat utseende.

Om du deltar i vittnesskyddsprogrammet kan du få ytterligare hjälp, såsom

- anpassning i en annan social miljö,
- förvärv av nya yrkeskvalifikationer,
- nytt arbete,
- ekonomiskt stöd tills du hittar nytt jobb.

Om det är nödvändigt kan även dina släktingar i första led (såsom barn eller föräldrar) och din make/maka delta i vittnesskyddsprogrammet.

Om du inte har gått med i vittnesskyddsprogrammet under brottsutredningen kan du inge en ansökan till domstolen om detta.

Ytterligare skydd finns tillgängligt beroende på typen av brott:

- Om du har drabbats av familjevåld kan du begära att polisen omedelbart avhyser gärningsmannen från ert gemensamma hem med hjälp av en tillfällig skyddsorder, som gäller tills dess att domstolen utfärdar en skyddsorder. Annars kan du som drabbad inhysas på ett centrum för familjevåldsoffer. Ett sådant boende är bara tillgängligt i akuta fall eller efter godkännande av centrumets ledning. I centrumet kan du få gratis logi, mat, läkarvård, psykologisk rådgivning och rättsligt bistånd.
- Om du har drabbats av människohandel kan du inhysas på ett centrum för skydd av vittnen. I enlighet med lagstiftningen är boendet tillgängligt under högst 90 dagar, men rätten får förlänga vistelsen fram till slutet av förarbetet. Domstolsförhandlingarna i mål som rör människohandel hålls bakom lyckta dörrar. I sådana mål förhörs dessutom minderåriga som inte har fyllt 14 år i närvaro av en psykolog och en företrädare för generaldirektoratet för socialt arbete och barnets skydd.

Om du anser att du är i fara bör du underrätta polisen, åklagaren eller domaren och lämna så mycket information som möjligt.

Ovanstående åtgärder finns tillgängliga både under brottsutredningen och under domstolsförarbetet.

Vem kan ge mig skydd?

Du skyddas av den rumänska polisen.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas igen av gärningsmannen?

För att undvika sekundär viktisering bedöms du så snart som möjligt efter identifieringen, så att antalet utlåtanden och medicinska, psykologiska eller sociala bedömningar minimeras.

Avdelningar för stöd till brottsoffer/leverantörer av brottsofferstöd erbjuder rådgivning om riskerna för hotelser och vedergällning. För att undvika risken för hotelser och vedergällning kan du tillfälligt inhysas i skyddat boende.

Om du fortfarande är utsatt för fara efter att brottmålsrättegången har avslutats överväger de rättsliga myndigheterna huruvida du ska placeras i ett vittnesskyddsprogram, såvida du inte redan deltar i ett sådant program.

Om du har drabbats av människohandel, våld i nära relationer, organiserad brottslighet, terrorism eller andra typer av brott anses du vara ett utsatt brottsoffer och får lagstadgat skydd för hotade eller utsatta vittnen.

Kommer någon att bedöma om jag riskerar att skadas genom det straffrättsliga systemet (under utredningen och rättegången)?

Ja, ditt ärende kan bedömas. Om du har drabbats av vissa typer av brott (familjevåld, våldtäkt, sexuellt övergrepp osv.) förhörs du exempelvis endast av personer av samma kön, om du begär detta.

För att undvika att offret skadas ytterligare genomförs ett andra förhör av offret endast om det är absolut nödvändigt i det straffrättsliga förarbetet.

För att undvika sekundär viktisering genom upprepade förhör från de rättsliga myndigheternas sida krävs det i straffprocesslagstiftningen också att en målsägande som har anmält ett brott ska höras direkt eller, om detta inte går, utan onödigt dröjsmål efter att ha gjort anmälan.

Brottsoffer har separata väntrum i rätten.

Vilket skydd finns för mycket utsatta brottsoffer?

Om du är ett utsatt brottsoffer kan du få det skydd som beskrivs i ovanstående svar om vittnesskydd.

Finns det särskilda rättigheter för minderåriga?

Om du är ett barn som har utsatts för utnyttjande, våld, övergrepp, försummelse, skadlig behandling eller andra brott kan vem som helst, även du, polisanmäla brottet.

Minderåriga betraktas automatiskt som sårbara offer, och myndigheterna upplyser dig om vilket skydd du kan få.

Barn som har utsatts för våld bedöms och får lagstadgat stöd och skydd av de särskilda avdelningar vid generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd som har ansvar för att ingripa vid övergrepp, försummelse, människohandel, migration och repatriering.

Minderåriga kan få hjälp av den nationella myndigheten för skydd av barns rättigheter och adoption.

Ett barn som har utsatts för övergrepp, försummelse eller någon form av våld kan som en nödgärd tillfälligt placeras i familjehem, hos en fosterförälder eller i ett särskilt centrum.

Om du kallas till de brottsutredande myndigheterna och du är under 14 år ska du åtföljas av dina föräldrar eller en förmyndare. Om dina föräldrar eller förmyndare också är inblandade i det straffrättsliga förfarandet eller skulle kunna ha ett intresse av att påverka din utsaga genomförs förhöret i närvaro av en släkting eller en annan person som utsetts av polisen, åklagaren eller domaren.

De rättsliga myndigheterna får dessutom besluta att en psykolog ska närvara för att hjälpa dig under förhören. Du kan ansöka om detta hos de rättsliga myndigheterna.

Förhöret ska spelas in. Om detta inte är möjligt ska det anges i din utsaga, med skälen.

Du kan höras av samma person i särskilt utformade/anpassade rum, om de finns tillgängliga.

Vid utredning av vissa typer av brott får förhören genomföras av en person av samma kön som offret. Du får också åtföljas av en person som du själv väljer.

Du har rätt till ett juridiskt ombud under hela förfarandet. Om du saknar juridiskt biträde hjälper domstolen dig att hitta ett. Om din familj inte har råd att betala för biträdets tjänster har du rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd.

I ärenden som rör människohandel hörs minderåriga under 14 år i närvaro av minst en förälder eller annan rättslig företrädare. Dessutom ska också en psykolog och en företrädare för generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd kallas.

En av mina familjemedlemmar har avlidit på grund av brottet – vilka rättigheter har jag?

I detta fall är du ett brottsoffer och har rätt till allt det stöd och skydd som beskrivs ovan, däribland information, psykologisk rådgivning, rättsligt bistånd, hänvisning till hälso- och sjukvård, social anpassning/återanpassning osv.

Maken/makan, barnet eller anhöriga till en person som har avlidit till följd av mord och överlagt mord i enlighet med artiklarna 188 och 189 i strafflagen samt uppsåtliga brott som leder till offrets död har rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd och till ekonomisk ersättning från staten.

Kostnadsfritt rättsligt bistånd finns även tillgängligt för andra typer av brott, om offrets månadsinkomst per familjemedlem inte är högre än den nationella grundläggande minimibruttolönen för det år då ansökan om kostnadsfritt rättsligt bistånd lämnas in.

En av mina familjemedlemmar har utsatts för ett brott – vilka rättigheter har jag?

Se ovanstående.

Kan jag få tillgång till medlingstjänster? På vilka villkor? Är jag säker under medling?

Medling är möjlig för brott som betraktas som mindre allvarliga enligt strafflagstiftningen. Förfarandet kan endast användas om både du och gärningsmannen går med på att delta. Under medlingsförfarandet bjuds du in till en rad möten med gärningsmannen för att undersöka om en förlikning är möjlig. En person som kallas medlare håller i mötena. Om du i slutet av förfarandet har nått en överenskommelse med gärningsmannen kan du dra tillbaka din anmälan och ärendet avslutas. Om förfarandet inte är framgångsrikt fortsätter det straffrättsliga förfarandet som om det inte gjordes någon medling.

Var hittar jag lagstiftning om mina rättigheter?

- Lag nr 135/2010 om straffprocesslagen, i dess ändrade lydelse (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Lag nr 678/2001 om förebyggande och bekämpning av människohandel, i dess ändrade lydelse (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)
- Regeringsbeslut nr 1216/2001 om godkännande av den nationella handlingsplanen för bekämpning av människohandel (*Hotărârea de Guvern nr. 1216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)
- Lag nr 211/2004 om vissa åtgärder för skydd av brottsoffer, i dess ändrade lydelse (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)
- Regeringsbeslut nr 1238 av den 10 oktober 2007 om godkännande av nationella särskilda standarder för särskilt stöd till offer för människohandel (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)
- Lag nr 217/2003 om förebyggande och bekämpning av familjevåld, i dess ändrade lydelse (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)
- Lag nr 272/2004 om skydd och främjande av barns rättigheter, i dess ändrade lydelse (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)
- Lag nr 682/2002 om vittnesskydd, i dess ändrade lydelse (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)

- Lag nr 192/2006 om medling och medlaryrket, i dess ändrade lydelse (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021

2 - Brottanmälan och mina rättigheter under brottsutredningen

Hur anmäler jag ett brott?

Om du har utsatts för ett brott kan du muntligen eller skriftligen anmäla det till polisen (eller åklagaren). Man kan också be en annan person anmäla brottet åt en, men då måste den personen ha en skriftlig fullmakt. Den skriftliga och undertecknade fullmakten bifogas handlingarna i ärendet.

Brott kan anmälas av en make å den andra makens vägnar eller av ett myndigt barn för föräldrarnas räkning. Om ett fortfarande minderårigt barn anmäler ett brott kan anmälan göras av en företrädare för barnet eller med dennes samtycke.

Om du väljer att anmäla brottet muntligen måste du gå till en polisstation. Den polis som tar emot anmälan protokollför den och ber dig underteckna den. Även skriftliga anmälningar ska undertecknas.

Anmälan ska innehålla namn, yrke, bostadsadress och en detaljerad beskrivning av det inträffade. Om du vet vem gärningspersonen är ska du lämna all information du har om honom/henne samt eventuell bevisning som rör händelsen. Under brottsutredningens gång kan du lämna ytterligare upplysningar i ärendet.

Om du inte talar eller förstår rumänska går det att göra anmälan på ett annat språk, varefter den rättsliga myndigheten låter översätta den. I detta fall kan du begära att eventuella kallelser du mottar ska utfärdas på ett språk du förstår.

Om du är utsatt för våld i hemmet kan du begära att polisen utfärdar ett interimistiskt beslut om skydd eller begära att domstolen utfärdar en skyddsorder. Det innebär att du måste fylla i en standardansökan som lämnas till den distriktsdomstol (*judecătoria*) som är behörig på den ort där du bor. Ansökan kan lämnas in personligen eller, om du samtycker till det, av en person från socialtjänsten som hanterar våld inom familjer eller av en allmän åklagare eller av en polistjänsteman.

Hur kan jag ta reda på vad som händer i ärendet?

Efter anmälan vidarebefordrar polisen ärendet till den allmänna åklagaren, där ärendet ges ett unikt nummer.

Efter att du har anmält ett brott kan du kontrollera hur ärendet fortskrider genom att lämna in en skriftlig begäran, i vilken du anger en adress i Rumänien, en e-postadress eller en e-meddelandeadress dit myndigheterna ska skicka informationen.

Om åklagaren beslutar att väcka åtal har du rätt att gå igenom handlingarna i målet i domstolens lokaler under domstolsförfarandet. Dessutom kallas du till domstolen.

Har jag rätt till rättshjälp (under utredningen eller rättegången)? Vilka villkor gäller?

Om du är målsägande har du rätt att få juridiskt bistånd eller få en företrädare.

a) Under hela det straffrättsliga förfarandet har du rätt till bistånd av ett juridiskt biträde som du väljer och som betalas av dig. Om gärningspersonen fälls betalar han/hon utgifterna för det juridiska biträdet.

b) Om du vill, kan du ha en företrädare under hela det straffrättsliga förfarandet, såvida inte din närvaro är obligatorisk eller åklagaren, domaren eller domstolen anser att din närvaro är nödvändig (t.ex. på grund av förhör).

c) I följande fall kan juridiskt bistånd under det straffrättsliga förfarandet tillhandahållas gratis:

- Om åklagaren eller domaren anser att du inte kan försvara dig själv och du inte har något betalt juridiskt biträde.
- Om du är minderårig och ännu inte har förvärvat full rättskapacitet (genom äktenskap eller rättsligt avgörande).

- Om du har drabbats av något av följande brott: mordförsök och grovt mordförsök, misshandel, uppsåtliga brott som leder till att offret skadas fysiskt (vad som avses med "kroppsskada" definieras i strafflagen), våldtäkt, sexuellt övergrepp, sexuellt umgänge med barn och sexuellt övergrepp mot barn.
- Om du är make/maka, barn eller en annan person i beroendeställning till ett offer som har avlidit till följd av mord, överlagt mord eller något annat uppsåtligt brott.
- Om du har drabbats av andra brott än ovanstående och om din månadsinkomst per familjemedlem inte är högre än den nationella minimibruttolönen. Ansökan om gratis juridiskt bistånd ska inges till den domstol som är behörig för din bostadsort.

I sådana fall är gratis juridiskt bistånd endast tillgängligt om du har anmält brottet till polis eller allmän åklagare inom 60 dagar från det att brottet begicks eller inom 60 dagar från det att du fick vetskap om brottet. Om du inte kunde anmäla brottet, börjar de 60 dagarna att räknas från och med den dag då de omständigheter upphörde som hindrade dig från att göra en anmälan.

Om du vill ha gratis juridiskt bistånd ska du lämna in en ansökan till åklagaren eller domstolen, efter vad som är tillämpligt, vilka därefter vidtar nödvändiga åtgärder. Du har tillgång till gratis juridiskt bistånd fram till slutet av det straffrättsliga förfarandet.

Kan jag få ersättning (för att delta i undersökningen/rättegången)? Vilka villkor gäller?

Du kan kräva ersättning för dina rättegångskostnader. Domstolen beslutar vilken del av utgifterna som ska ersättas och av vem.

Om du deltar i förfarandet som målsägande eller som civilrättslig part (om din civilrättsliga talan tillåts) och den tilltalade förklarar skyldig (även om han/hon av någon anledning inte döms till något straff) ska han/hon betala dina rättegångskostnader.

Kan jag överklaga om ärendet läggs ned före rättegång?

Om den allmänna åklagaren beslutar att lägga ned ärendet utan att väcka åtal kan du överklaga åklagarens beslut inom 20 dagar efter att ha mottagit en kopia av beslutet. Ditt överklagande ska inges till den överordnade åklagarmyndigheten.

Om den överordnade åklagarmyndigheten ogillar överklagandet får du överklaga den överordnade åklagarmyndighetens beslut till domaren i förundersökningskammaren vid behörig domstol.

Kan jag behöva medverka i rättegången?

Du kan behöva medverka i det straffrättsliga förfarandet

som brottsoffer (målsägande)

Om du har lidit skada på grund av ett brott får du delta i förfarandet som offer och har en rad processuella rättigheter, som beskrivs nedan.

som vittne

Om du inte vill delta i det straffrättsliga förfarandet som målsägande bör du informera den rättsliga myndighet som har hand om ditt ärende, som vid behov ändå får kalla dig till förhör som vittne. Om du kallas till förhör som vittne måste du inställa dig och berätta allt du vet om händelsen.

som civilrättslig part

Om du vill kräva ersättning för skada på grund av brottet ska du väcka en civilrättslig talan och bli civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet.

I allmänhet är domstolsförhandlingarna offentliga, och du kan närvara vid förhandlingarna oavsett vad du har för roll i förfarandet. Domstolen får dock besluta att förhandlingen ska hållas bakom lyckta dörrar, om det finns tillräckliga skäl för detta. I detta fall kan du endast närvara om du är målsägande eller civilrättslig part.

Din närvaro i rättssalen är endast obligatorisk när du kallas till förhör (t.ex. som vittne).

Vilken är min officiella roll i rättssystemet? Kan jag vara eller välja att vara något av följande: offer, vittne, civilrättslig part eller privat åklagare?

Om du har drabbats av brott kan du ha en av följande roller i rättssystemet:

som brottsoffer (målsägande)

Om du har lidit skada på grund av ett brott får du delta i förfarandet som offer och har en rad processuella rättigheter, som beskrivs nedan.

som civilrättslig part

Om du vill kräva ersättning för skada på grund av brottet får du väcka en civilrättslig talan och bli civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet.

Vittne

Om du inte vill delta i det straffrättsliga förfarandet som målsägande bör du informera den rättsliga myndighet som har hand om ditt ärende, som vid behov ändå får kalla dig till förhör som vittne. I detta fall kallas du till förhör och anmodas att lämna detaljerade upplysningar om händelsen. Din närvaro under förhöret är obligatorisk när du kallas i detta syfte.

Vilka rättigheter och skyldigheter har jag i denna roll?

Om du deltar i det straffrättsliga förfarandet som *målsägande/civilrättslig part* har du en rad processuella rättigheter:

Under brottsutredningen:

- Du har rätt att kräva ersättning för skada på grund av brottet. I detta syfte måste du bli civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet eller väcka en separat civilrättslig talan. Du kan bli en civilrättslig part när som helst under brottsutredningen. Du kan bli en civilrättslig part när som helst under brottsutredningen. För att bli en åklagaren, eller lämna in en skriftlig ansökan till den polis eller åklagare som har hand om ärendet. Ansökan ska innehålla uppgift om vilken ersättning du kräver, skälen och tillhörande bevisning. Vid det första förhöret upplyser åklagaren eller polisen dig om att du kan bli en civilrättslig part i förfarandet.
- Du har rätt att kräva ersättning för rättegångskostnader. Domstolen beslutar vilken del av utgifterna som ska ersättas och av vem. Om du deltar i förfarandet som målsägande eller som civilrättslig part (om din civilrättsliga talan tillåts) och den tilltalade förklaras skyldig (även om han/hon av någon anledning inte döms till något straff) ska han/hon betala dina rättegångskostnader.
- Du har rätt att få information om hur utredningen fortskrider och, om åklagaren beslutar att inte väcka åtal, en kopia av detta beslut. I detta syfte ska du lämna in en begäran till den polis eller åklagare som har hand om ärendet och ange din adress i Rumänien, en e-postadress eller e-meddelandeadress för att få informationen. Om åklagaren beslutar att väcka åtal kallas du till domstolen.
- Du har rätt till tolk- och översättningstjänster, om du inte talar eller förstår rumänska. Under hela det straffrättsliga förfarandet får du gratis tillgång till tolk om du inte talar rumänska.
- Under hela det straffrättsliga förfarandet har du rätt att biträddas av en advokat. I vissa fall (t.ex. om åklagaren anser att du inte kan försvara dig själv eller om du är minderårig och ännu inte har förvärvat full rättskapacitet, om du är offer för vissa brott, om din inkomst är lägre än en viss gräns osv. - se svaret på föregående fråga) har du rätt till gratis juridiskt bistånd.
- Du har rätt att ha en företrädare under hela det straffrättsliga förfarandet, såvida inte din närvaro är obligatorisk eller åklagaren, domaren eller domstolen anser att din närvaro är nödvändig (t.ex. på grund av förhör).
- Du själv eller ditt biträde kan gå igenom handlingarna i målet. Detta omfattas dock av vissa regler som meddelas av åklagarmyndighetens kansli.
- Du har rätt att kallas till förhör av den polis eller åklagare som har hand om ärendet. Du kan begära att vid förhöret få åtföljas av både ett eventuellt juridiskt ombud och av någon annan person vars närvaro under förhöret du anser kan vara till hjälp. Den rättsliga myndigheten kan endast avslå begäran på skäliga grunder. Vid anmälan av brott måste den rättsliga myndigheten omedelbart förhöra dig. Om detta inte är möjligt bör du höras så snart som möjligt efter brottsanmälan. Om du utsatts för våld i hemmet, våldtäkt eller andra typer av sexuella övergrepp, barnmisshandel, trakasserier eller sexuella trakasserier samt i andra fall då ditt privatliv behöver skyddas, kan du begära att få bli hörd av en person av samma kön som ditt eget. Den rättsliga myndigheten kan endast avslå begäran på skäliga grunder.
- Du har rätt att lämna in bevisning och andra yrkanden som är relevanta när ärendet ska avgöras. Du kan göra detta under förhöret eller i en separat ansökan som inges till den rättsliga myndighet som har hand om ärendet.
- Om gärningspersonen har häktats eller dömts till fängelse har du rätt att bli informerad när han/hon släpps. Om gärningspersonen har häktats och därefter försatts på fri fot har du rätt att bli informerad om detta.
- Du kan överklaga handlingar som utförs i ärendet. Överklagandet inges till åklagaren i ärendet, om handlingen utfördes av en polis, eller till den överordnade åklagarmyndigheten, om handlingen utfördes av åklagaren i ärendet.

Om du överklagar åklagarens beslut att avsluta det straffrättsliga förfarandet och överklagandet ogillas, kan du överklaga detta beslut till domaren i förundersökningskammaren.

Under rättegången:

- Du har rätt att kräva ersättning för skada på grund av brottet. I detta syfte måste du bli civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet eller väcka en separat civilrättslig talan.
Om du har deltagit i brottsutredningen som civilrättslig part får du behålla samma status under rättegången.
Om du inte har deltagit i brottsutredningen som civilrättslig part kan du fortfarande bli en civilrättslig part i rättegången, innan bevisupptagningen inleds. När du kallas till den första domstolsförhandlingen informeras du om detta.
Du kan begära att bli en civilrättslig part i rättegången muntligen inför rätten eller lämna in en skriftlig ansökan om detta. Ansökan ska innehålla uppgift om vilken ersättning du kräver, skälen och tillhörande bevisning.
- Du har rätt att kräva ersättning för rättegångskostnader. Domstolen beslutar vilken del av utgifterna som ska ersättas och av vem.
Om du deltar i förfarandet som målsägande eller som civilrättslig part (om din civilrättsliga talan tillåts) och den tilltalade förklaras skyldig (även om han/hon av någon anledning inte döms till något straff) ska han/hon betala dina rättegångskostnader.
- Du har rätt till tolk- och översättningstjänster, om du inte talar eller förstår rumänska. Under hela det straffrättsliga förfarandet får du gratis tillgång till tolk om du inte talar rumänska.
- Under hela det straffrättsliga förfarandet har du rätt att biträddas av en advokat. I vissa fall (t.ex. om åklagaren anser att du inte kan försvara dig själv eller om du är minderårig och ännu inte har förvärvat full rättskapacitet, om du är offer för vissa brott, om din inkomst är lägre än en viss gräns osv. - se svaret på föregående fråga) har du rätt till gratis juridiskt bistånd.
- Du har rätt att ha en företrädare under hela det straffrättsliga förfarandet, såvida inte din närvaro är obligatorisk eller åklagaren, domaren eller domstolen anser att din närvaro är nödvändig (t.ex. på grund av förhör).
- Du själv eller ditt biträde kan gå igenom handlingarna i målet. Detta omfattas dock av vissa regler som meddelas av domstolens kansli.
- Du har rätt att höras under domstolsförfarandet. Domstolen kallar dig till förhandlingen, där du får besvara frågor om brottet. Du anmodas att berätta allt du kommer ihåg om händelsen.
- Du har rätt att ställa frågor till den tilltalade, vittnen och sakkunniga när de hörs.
- Du har rätt att komma med invändningar och slutsatser om straffrättsliga frågor i målet.
- Du har rätt att lämna in bevisning och andra yrkanden som är relevanta när ärendet ska avgöras.
- Om gärningspersonen har häktats eller dömts till fängelse har du rätt att bli informerad när personen släpps. Om du inte begärde att bli informerad om gärningspersonens frigivning vid det första förhöret under brottsutredningen när du upplystes om denna rättighet kan du fortfarande begära detta under rättegången, antingen muntligen inför rätten eller skriftligen.
- Beslut under rättegången delges dig, och du har rätt att överklaga dem.

En målsägande eller en civilrättslig part eller ett vittne i det straffrättsliga förfarandet har också en rad skyldigheter för att de rättsliga myndigheterna ska kunna utröna sanningen och för att gärningspersonen ska ställas till svars:

- Skyldigheten att inställa sig till polisen, åklagaren eller domaren när du kallas till förhör.
- Skyldigheten att berätta allt du vet om händelsen. Du bör vara medveten om att du kan anklagas och fällas för mened om du gör dig skyldig till falsk framställning inför de rättsliga myndigheterna. Som make/maka eller anhörig till den misstänkte /tilltalade kan du vägra att uttala dig. Du kan också avstå från att svara om frågorna omfattas av tystnadsplikt, i de fall detta är rättsligt bindande för rättsliga organ.
- Skyldigheten att upplysa de rättsliga myndigheterna om adressändringar, så att de kan kalla dig och skicka framtida meddelanden om förfarandet.
- Du måste uppträda hövligt och i enlighet med förhandlingens allvar. Annars kan domaren besluta att du ska avlägsnas från rättssalen.

Både under brottsutredningen och under domstolsförfarandet har du rätt till skyddsåtgärder, om de rättsliga myndigheterna anser att du kan vara hotad eller om du är offer för vissa brott som kan påverka din integritet eller värdighet.

Det är mycket viktigt att känna till att de rättsliga myndigheterna får vidta vissa åtgärder, antingen på din begäran eller på eget initiativ, för att skydda dig om de bedömer att du kan vara hotad eller att ditt privatliv eller din värdighet kan påverkas på grund av den information du lämnar eller av andra skäl. Exempelvis att

- tillhandahålla bevakning eller väktare för ditt hem eller tillfälliga bostad,
- tillhandahålla eskort och skydd för dig eller din familj under resor,
- skydda dina identitetsuppgifter,
- förhöra dig med audiovisuella hjälpmedel, med förvrängd röst och bild, utan krav på att du är närvarande, om övriga åtgärder inte räcker,
- hålla domstolssammanträdet inom stängda dörrar under förhöret med dig.

Domaren kan besluta att förhandlingen ska hållas inom stängda dörrar, om detta anses vara nödvändigt för att skydda dig under domstolsförfarandet. Du kan också begära att domaren ska tillkännage att förhandlingen ska hållas inom lyckta dörrar.

Under domstolsförfarandet får dessutom rätten förbjuda offentliggörande av texter, teckningar, fotografier eller bilder som skulle kunna röja din identitet.

Om du är *vittne* har du också rätt till andra särskilda medel för vittnesskydd. Om du känner dig hotad bör du underrätta polisen, åklagaren eller domaren och lämna så mycket information som möjligt.

Kan jag göra ett uttalande under rättegången eller vittna? Vilka villkor gäller?

Ja. Om du har valt att delta i rättegången får både åklagaren/polisen och domaren höra dig som målsägande eller civilrättslig part.

Åklagaren eller polisen kallar dig till förhör på åklagarmyndigheten respektive polisstationen, och under rättegången kallas du till förhör vid förhandlingarna.

Vilken information ska jag få under rättegången?

Under brottsutredningen kan du få information om hur ärendet fortskrider och en kopia av åklagarens beslut om huruvida åtal ska väckas. I detta syfte ska du lämna in en begäran till den polis eller åklagare som har hand om ärendet och ange din adress i Rumänien, en e-postadress eller e-meddelandeadress för att få informationen.

Under rättegången kallas du till den första förhandlingen och informeras om möjligheten att bli civilrättslig part i förfarandet. Du får inga ytterligare kallelser till följande förhandlingar. Genom att närvara vid domstolsförhandlingarna eller gå igenom handlingarna i målet får du reda på hur målet fortskrider och när nästa förhandling ska hållas. Du får dock en kallelse varje gång du ska förhöras.

En kopia av domstolsavgörandet sänds till dig när det är tillgängligt.

Om du inte förstår rumänska sänds en rapport om domstolens dom utan längre motivering till dig på ett språk som du förstår. Motiveringen är författad på rumänska, och du kan anlita tillgängliga tolktjänster för att låta översätta den.

Har jag rätt att få tillgång till handlingarna i rättegången?

Ja, du själv eller ditt biträde kan gå igenom handlingarna i målet. I detta syfte måste du besöka den berörda åklagarmyndighetens eller domstolens kansli och lämna in en ansökan.

Detta omfattas dock av vissa regler som meddelas av kansliet.

Du har rätt att få information om villkoren och förfarandet för placering i ett vittnesskyddsprogram.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021

3 - Mina rättigheter efter rättegången

Kan jag överklaga domen?

Rättegången avslutas med ett domstolsbeslut (dom), som kan innebära att den tilltalade fälls eller frikänns, att domen läggs åt sidan eller skjuts upp eller att det straffrättsliga förfarandet avslutas. Beslutet meddelas vid en offentlig domstolsförhandling. Om du har deltagit i rättegången som brottsoffer och/eller civilrättslig part får du en kopia av domstolens beslut per post.

Om du inte är nöjd med domstolens beslut kan du överklaga det. Du kan endast överklaga om du har deltagit i rättegången som brottsoffer eller civilrättslig part.

Du kan också överklaga som vittne, men endast när det gäller ersättning för rättegångskostnader och gottgörelse du har rätt till.

Om du är brottsoffer eller civilrättslig part är tidsfristen för överklagandet tio dagar efter att du har mottagit en kopia av beslutsprotokollet.

Om du har agerat vittne kan du lämna in ett överklagande direkt efter att ett beslut om rättegångskostnader och gottgörelse har meddelats, men senast tio dagar från avgörandet i målet eller från delgivningen av beslutet om rättegångskostnader eller gottgörelse, efter vad som är tillämpligt.

Överklagandet ska vara skriftligt och undertecknat. Överklaganden inges till samma domstol vars beslut du överklagar.

Efter att domstolen har mottagit överklagandet vidarebefordrar den det till behörig högre instans. I domstolens beslut finns upplysningar om när och var du kan överklaga.

Vilka är mina rättigheter efter domen?

Domen träder i kraft efter att alla möjligheter att överklaga har uttömts. Efter att domen har trätt i kraft är din uppgift i förfarandet avslutad. Om du har placerats i ett särskilt vittnesskyddsprogram under förfarandet kan du fortsätta delta i programmet tills domstolen beslutar att du inte längre är hotad.

Har jag rätt till stöd eller skydd efter rättegången? Hur länge?

Vissa stödåtgärder beviljas under rättegången eller för en viss tid, medan andra beviljas beroende på offrets särskilda behov.

Kostnadsfritt rättsligt bistånd till brottsoffer beviljas under hela rättegången.

Om du har utsatts för människohandel har du rätt till en period av återhämtning och eftertanke i upp till 90 dagar, då du kan få psykologisk rådgivning, medicinsk och social hjälp, läkemedel, mat och, på begäran, inhysning i skyddade boenden eller hem, och du informeras om tillämpliga rättegångsförfaranden och administrativa förfaranden.

Om du är utlänning och allvarliga skäl finns att misstänka att du har utsatts för människohandel har du också rätt till en period av återhämtning och eftertanke i upp till 90 dagar, då du, på begäran av en rättslig myndighet, får stanna kvar på rumänskt territorium och kan inhysas i särskilt boende. Du kan också beviljas ett tillfälligt tillstånd att vistas på rumänskt territorium under och efter återhämtningsperioden.

När det gäller offer för familjevåld utfärdas skyddsordern för högst sex månader.

När det gäller ett vittne som är placerat i ett vittnesskyddsprogram får skyddsåtgärden också fortsätta efter rättegången, men efter att rättegången har avslutats ses programmet över för att anpassa det till den nya situationen. Ett sådant skydds varaktighet beslutas av domstolen.

Vilken information får jag om gärningsmannen döms?

Om gärningsmannen döms kan du få upplysningar om straffets typ och varaktighet (domen meddelas vid ett offentligt sammanträde och delges dig efteråt), information i händelse av rymning eller information om frigivning på samtliga villkor, förutsatt att du har begärt sådan information.

Vad får jag veta om gärningsmannen frigges (också vid förtida eller villkorlig frigivning) eller rymmer?

Du underrättas om gärningsmannen frigges eller rymmer, om du har begärt detta på förfrågan av de rättsliga myndigheterna. Se ovanstående svar.

Kommer jag att bli delaktig i beslut om frigivning eller villkorlig frigivning? Kan jag göra ett uttalande eller överklaga?

Din uppgift i det straffrättsliga förfarandet är över när domstolens beslut (som kan innebära att den tilltalade fälls eller frikänns, att straffverkställigheten läggs åt sidan eller skjuts upp eller att det straffrättsliga förfarandet avslutas) blir slutligt.

Du är inte delaktig i förfarandet för frigivning eller villkorlig frigivning av gärningsmannen.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021

4 - Ersättning

Vilket förfarande finns för att yrka skadestånd från gärningsmannen (t.ex. rättegång, civilrättsligt krav)?

Du kan yrka skadestånd från gärningsmannen genom att bli en civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet. Du bör göra detta innan bevisupptagningen inleds. De rättsliga myndigheterna ska upplysa dig om denna rättighet. Du kan väcka civilrättslig talan i det straffrättsliga förfarandet antingen muntligen eller skriftligen. Du måste dock ange vilket skadestånd du kräver, skälen och vilken bevisning kravet bygger på.

Detta krav kan antingen lämnas in till åklagarmyndigheten eller till den domstol som ska behandla saken.

Domstolens dom omfattar även det skadestånd som domstolen förpliktar gärningsmannen att betala.

Om du inte är civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet får du ändå väcka en separat talan vid tvistemålsdomstolen för att kräva skadestånd.

Domstolen förpliktade gärningsmannen att betala skadestånd eller ersättning till mig. Hur kan jag vara säker på att gärningsmannen betalar?

Så länge det finns en dom om att gärningsmannen ska betala skadestånd måste han/hon göra det, utan att du ska behöva vidta några ytterligare åtgärder. Om gärningsmannen inte betalar får du ansöka om verkställighet av domen.

I detta syfte ska du lämna in den dom som ger dig ersättning till en utmätningsman. Utmätningssmannen ska se till att domstolens beslut verkställs och upplyser dig om vad som bör göras härnäst.

Om gärningsmannen inte betalar, kan då staten betala ut ett förskott? På vilka villkor?

På vissa villkor kan staten betala ut ersättning.

Om gärningsmannen är oförmögen att betala eller är försvunnen kan staten betala dig ersättning, förutsatt att du lämnar in en ansökan om ekonomisk ersättning. Du ska lämna in ansökan inom ett år. Vilket datum tidsfristen börjar löpa beror på vilken lösning de rättsliga myndigheterna har valt.

Om gärningsmannen är okänd ska du lämna in ansökan om ekonomisk ersättning inom tre år från det att brottet begicks, såvida du inte har fått full ersättning från en försäkringsgivare.

Du får lämna in en ansökan om förskottsbetalning av den ekonomiska ersättningen. I detta syfte ska du först lämna in ansökan om ekonomisk ersättning enligt ovan. Förskottsbetalning får begäras i ansökan om ekonomisk ersättning eller därefter inom 30 dagar. Du har rätt till förskottsbetalning på villkor att du befinner dig i en osäker ekonomisk situation.

Om din ansökan om skadestånd eller ersättning ogillas måste du betala tillbaka den mottagna förskottsbetalningen. Ansökan om ekonomisk ersättning ska inges till den domstol som är behörig för din bostadsort.

Har jag rätt att få ersättning från staten?

Ja. Se ovanstående svar.

Har jag rätt att få ersättning om gärningsmannen inte dömts?

Om brottmålsdomstolen inte beviljar det civilrättsliga kravet får du väcka en separat talan vid tvistemålsdomstolen för att kräva skadestånd.

Om brottmålsdomstolen beslutar att inget brott har begåtts eller att det inte har begåtts av den person mot vilken du har riktat kravet, har du varken rätt till skadestånd/ersättning i brottmålsdomstol eller i ett separat tvistemål, eftersom brottmålsdomstolens avgörande vinner laga kraft vid tvistemålsdomstolen.

Om du inte är civilrättslig part i det straffrättsliga förfarandet får du väcka en separat talan vid tvistemålsdomstol under brottmålsrättegången eller till och med när den är över, inom de allmänna tidsfristerna.

Har jag rätt till ersättning i förväg om jag väntar på beslut om min ansökan om ersättning?

Ja, på vissa villkor. Du får lämna in en ansökan om förskottsbetalning av den ekonomiska ersättningen. Se svaret på frågan om förskottsbetalningar.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021

5 - Min rätt till stöd och bistånd

Vem ska jag kontakta för stöd och hjälp?

Du kan vända dig till generaldirektoratet för socialt arbete och barnets skydd (**DGASPC – Direcția generală de asistență socială și protecția copilului**) inom vars myndighetsområde du har hemvist eller bostadsort (dvs. där du för närvarande bor), och direkt till en privat eller offentlig socialbyrå, som i så fall skriftligen ska informera det berörda generaldirektoratet.

Du kan kontakta olika institutioner, beroende på vilken kategori ditt ärende tillhör:

Nationella jämställdhetsmyndigheten (ANES – *Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați*)

Den erbjuder olika typer av tjänster, exempelvis

- gratis och anonymt journummer för personer som drabbas av familjevåld – dygnet runt – 0800 500 333,
- särskilda sociala tjänster vid nödmottagningscentrum för familjevåldsoffer,
- rådgivning, information och vägledning för familjevåldsoffer.

Kontaktuppgifter:

Adress: 5 Intrarea Camil Petrescu, Sector 1, Bukarest

Telefon: +40 21 313 0059

E-post: secretariat@anes.gov.ro

<http://www.anes.gov.ro/>

<http://anes.gov.ro/informatii-utile-pentru-victime/>

Nationella byrån mot människohandel (ANITP – *Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane*) vid inrikesministeriet.

Nätverket av appellationsdomstolar omfattar 15 regionala centrum. Varje centrum är knutet till en appellationsdomstol.

De erbjuder olika typer av tjänster, exempelvis

- ett journummer för allmänheten som är öppet dygnet runt för information och underrättelser om möjliga fall av människohandel: journummer 0800 800 678 (nationellt avgiftsfritt nummer) eller +40 21 313 3100 (för samtal från utlandet), arbetstid: mån.–fre. kl. 8.00–16.00,
- informationsförmedling till berörda myndigheter om möjliga fall av människohandel,
- hjälp till offer genom de 15 regionala centrumen.

Kontaktuppgifter:

Adress: Str. Ion Câmpineanu 20, 5th floor, Sector 1, Bukarest

Tfn: +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Fax: +40 21 319 01 83

E-post: [✉ anitp@mai.gov.ro](mailto:anitp@mai.gov.ro)

Webbplats: [✉ https://anitp.mai.gov.ro/english/](https://anitp.mai.gov.ro/english/)

Nationella arbetsförmedlingen (ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă) vid ministeriet för arbetsmarknad och social rättvisa

ANOFM erbjuder professionella arbetsförmedlings- och utbildningstjänster genom sina territoriella organisationer för registrerade arbetssökande, bl.a. brottsoffer och särskilt offer för människohandel.

Kontaktuppgifter:

Str. Avaranșei 20–22, Sector 4, Bukarest, postnummer: 040305

Tfn: +40 21 303 98 31

Fax: +40 21 303 98 38

E-post: [✉ anofm@anofm.ro](mailto:anofm@anofm.ro)

Webbplats: [✉ https://www.anofm.ro/](https://www.anofm.ro/)

Rumänska polisens allmänna tjänsteinspektion (IGPR – Inspectoratul General al Poliției Române)

Den har territoriella organisationer uteslutande på distriktsnivå i gränsområdena, vilka kan ge stöd på begäran av ANITP-centrum för att brottsoffret ska kunna delta i vissa faser av brottmålsrättegången.

Polisen kan upplysa dig om dina rättigheter som brottsoffer.

Dessutom kan IGPR:s särskilda avdelningar tillhandahålla fysiskt skydd under en rättegång.

Nationella myndigheten för skydd av barns rättigheter och adoption (ANPDCA – Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție) vid ministeriet för arbete och social rättvisa

ANPDCA övervakar tillämpningen och genomförandet av bestämmelserna för skydd av barns rättigheter och rätten att adoptera, och samordnar offentliga eller privata leverantörers arbete på området.

Systemet för skydd av barn är decentraliserat, eftersom generaldirektoraten för socialt arbete och barnets skydd (**DGASPC – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului**) är underställda regionstyrelserna eller kommunfullmäktige i Bukarest.

Generaldirektoraten erbjuder olika tjänster, t.ex. utvärdering av fall av våld mot barn och tillhandahållande/förmedling av tjänster enligt en plan, komplex utvärdering för barn med funktionsnedsättning, komplex utvärdering för andra personer med funktionsnedsättning, icke akut socialvårdsambulans, journummer för socialvård, sociala tjänster för förebyggande av familjevåld och människohandel, särskilda sociala tjänster inom olika institutioner.

Kontaktuppgifter: [✉ http://www.copii.ro/](http://www.copii.ro/)

Icke-statliga organisationer

På området för människohandel, klicka på följande:

- [✉ Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație – ADPARE](#) (Association for the Development of Alternative Practices for Reintegration and Education), Bukarest
- [✉ Fundația Ușă deschisă](#) – Open Door Foundation, Bukarest
- [✉ Asociația Generație Tânără România](#) – (Föreningen för den yngre generationen), Timișoara
- [✉ People to People Foundation](#) – Oradea: (e-post: [✉ office@people2people.ro](mailto:office@people2people.ro))
- [✉ Micu Bogdan Foundation](#) – Brașov: (e-post: [✉ office@fundatiamicubogdan.ro](mailto:office@fundatiamicubogdan.ro))

På området för förebyggande och bekämpning av familjevåld, klicka på följande:

- [✉ Föreningen TRANSCENA](#)
- [✉ Föreningen ANAIS](#)
- [✉ PRETUIESTE VIATA](#) (Value Life Foundation)
- [✉ SENSIBLU Foundation](#)
- [✉ Nätverket för förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor](#)
- [✉ Rețeaua "Rupem tăcerea despre violența sexuală"](#) (Bryta tystnaden om sexuellt våld)

- [Föreningen NECUVINTE](#)
- [Föreningen Touched Romania](#)

På området för skydd av barns rättigheter:

Rädda barnen (*Salvați copiii*)

Adress: Intr. Ștefan Furtună 3, Sector 1, Bukarest, postnummer: 010899, Rumänien

Tfn: +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>;

Sociala alternativ (*Alternative Sociale*)

Șoseaua Nicolina 24, Bl. 949, parter, postnummer 700722, Iași

Telefon: +40 332 407 178

<https://www.alternativesociale.ro/>

Telefonjour för stöd till brottsoffer

Personer som har lidit skada till följd av brott kan även kontakta polisen genom att ringa det gemensamma nationella larmnumret 112.

Kostnadsfritt och anonymt journummer för personer som drabbas av familjevåld – dygnet runt – 0800 500 333

Telverde inom den nationella byrån mot människohandel: 0800 800 678 – nationellt avgiftsfritt nummer, och 0040213133100 – för samtal från utlandet. Arbetstid: mån.–fre. kl. 8.00–16.00

Telefonhjälp för barn: 116111 (gratisamtal). Arbetstid: mån.–sön. kl. 8.00–00.00.

Är stöd till brottsoffer gratis?

Enligt tillämplig rumänsk lagstiftning har brottsoffer rätt till gratis skydd och hjälp.

Vilka typer av stöd kan jag få från statliga myndigheter eller staten?

Se ovanstående svar.

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 04/02/2021